



Ο νέος κανονισμός για τη βιολογική παραγωγή

Βρυξέλλες, 20 Νοεμβρίου 2017

Ο νέος κανονισμός για τη βιολογική παραγωγή

Η Επιτροπή εκφράζει την ικανοποίησή της για την έγκριση από το Συμβούλιο της συμφωνίας των συννομοθετών σχετικά με τους νέους κανόνες για τη βιολογική παραγωγή και προσβλέπει στις τελικές ενέργειες που θα οδηγήσουν στην έκδοση του νέου κανονισμού. Μετά την έγκρισή τους, οι νέοι κανόνες θα τεθούν σε ισχύ την 1η Ιανουαρίου 2021. Χάρη στην προθεσμία αυτή οι παραγωγοί, οι επιχειρήσεις και οι εμπορικοί εταίροι θα έχουν αρκετό χρόνο να προσαρμοστούν στο νέο πλαίσιο.

Γιατί χρειαζόμαστε νέα δέσμη κανόνων για τον τομέα της βιολογικής παραγωγής;

Πολλοί από τους ισχύοντες κανόνες θεσπίστηκαν πριν από περισσότερα από 20 χρόνια και πρέπει να επικαιροποιηθούν ώστε να απηχούν τις σημαντικές αλλαγές που έχει βιώσει ο τομέας της βιολογικής παραγωγής της ΕΕ τις τελευταίες δύο δεκαετίες. Τα βιολογικά προϊόντα δεν αποτελούν πλέον εξειδικευμένο τμήμα του τομέα γεωργικών ειδών διατροφής της ΕΕ, όπως όταν καταρτίστηκαν για πρώτη φορά οι ισχύοντες κανόνες. Μάλιστα, σήμερα η βιολογική παραγωγή αντιπροσωπεύει έναν από τους πλέον δυναμικούς τομείς της γεωργίας της ΕΕ, καθώς η έκταση των γαιών που χρησιμοποιούνται για την καλλιέργεια βιολογικών προϊόντων αυξάνεται με ρυθμό περίπου 4 εκατ. στρεμμάτων ετησίως. Η αξία της αγοράς βιολογικών προϊόντων στην ΕΕ ανέρχεται σε περίπου 27 δισ. ευρώ, έχοντας αυξηθεί κατά περίπου 125 % τα τελευταία δέκα χρόνια. Το συνονθύλευμα κανόνων και παρεκκλίσεων που εφαρμόζονται σήμερα δεν προσφέρουν επαρκή βεβαιότητα και ασφάλεια σε αυτόν τον εξαιρετικά σημαντικό τομέα της ευρωπαϊκής γεωργίας, ενώ η απλούστερη, πιο εναρμονισμένη προσέγγιση του νέου κανονισμού αναμένεται να συμβάλει στην ανάπτυξή του με ακόμα ταχύτερους ρυθμούς.

Ποια είναι η προστιθέμενη αξία αυτής της μεταρρύθμισης και τι θα αλλάξει;

Θα διασφαλιστεί η δίκαιη μεταχείριση των παραγωγών βιολογικών προϊόντων της ΕΕ και το λογότυπο της ΕΕ για τα βιολογικά προϊόντα θα προσφέρει στους καταναλωτές τις ίδιες εγγυήσεις όσον αφορά την ποιότητα σε ολόκληρη την Ευρώπη. Δεδομένου ότι οι περισσότεροι καταναλωτές πληρώνουν υψηλότερες τιμές για τα βιολογικά τρόφιμα, αυτή η εγγύηση της ποιότητας είναι εξαιρετικά σημαντική.

Η κυριότερη βελτίωση είναι η θέσπιση μιας ενιαίας δέσμης κανόνων για ολόκληρη την ΕΕ, η οποία θα καλύπτει ολόκληρο τον τομέα βιολογικής παραγωγής της ΕΕ. Οι παλιοί κανόνες επέτρεπαν ένα σύστημα εξαιρέσεων «κατά παραγγελία», κάποιες φορές μάλιστα σε επίπεδο παραγωγού. Οι νέοι κανόνες λαμβάνουν υπόψη την ανάγκη για ευελιξία που εξυπηρετούσαν οι εν λόγω παρεκκλίσεις στο παρελθόν. Δεόντως αιτιολογημένες εξαιρέσεις, όπως για παράδειγμα η προσωρινή αντικατάσταση βιολογικών συστατικών από μη βιολογικά συστατικά σε περιπτώσεις περιορισμένων αποθεμάτων, θα εξακολουθήσουν να επιτρέπονται, αλλά θα υπόκεινται πλέον σε χρονικούς περιορισμούς, θα αξιολογούνται σε τακτική βάση και, εάν κρίνεται απαραίτητο, θα εφαρμόζονται σε όλους τους παραγωγούς, ώστε να διασφαλίζεται δίκαιη μεταχείριση για όλους. Οι ίδιοι κανόνες θα εφαρμόζονται σε όλους τους παραγωγούς βιολογικών προϊόντων και σε όλα τα βιολογικά προϊόντα.

Η εν λόγω ενιαία δέσμη κανόνων θα εφαρμόζεται επίσης στους γεωργούς εκτός ΕΕ οι οποίοι εξάγουν τα βιολογικά προϊόντα τους στην αγορά της ΕΕ. Θα αντικαταστήσει τα 60 και πλέον διαφορετικά πρότυπα που θεωρούνται ισοδύναμα και εφαρμόζονται σήμερα στα εισαγόμενα βιολογικά τρόφιμα. Επί του παρόντος, βιώνουμε μια κατάσταση όπου παραγωγοί εντός της ίδιας χώρας ενδέχεται να υπόκεινται σε διαφορετικά πρότυπα όταν η χώρα αυτή δεν έχει καθεστώς ισοδυναμίας με την ΕΕ, απλώς και μόνο επειδή οι οργανισμοί πιστοποίησης ορίζουν τα δικά τους πρότυπα. Η συμμόρφωση προς την ενιαία δέσμη κανόνων της ΕΕ θα αντικαταστήσει την αρχή της ισοδυναμίας. Συνεπάγεται σημαντικές βελτιώσεις για το εμπόριο, με σημαντικότερη την εξασφάλιση ισότιμων όρων ανταγωνισμού μεταξύ των επιχειρήσεων της ΕΕ και των επιχειρήσεων τρίτων χωρών.

Το πεδίο εφαρμογής των κανόνων έχει επεκταθεί για να καλύψει μια σειρά νέων προϊόντων, όπως το αλάτι, ο φελλός και τα αιθέρια έλαια. Επίσης, θα υπάρχει η δυνατότητα να προστεθούν νέα προϊόντα στον κανονισμό στο μέλλον, ώστε αυτός να ανταποκρίνεται στις εξελίξεις στον τομέα και στις απαιτήσεις των καταναλωτών, προσφέροντας πρόσθετες ευκαιρίες για τους παραγωγούς.

Ο νέος κανονισμός συνεπάγεται απλούστευση για τους γεωργούς. Για παράδειγμα, οι μικροκαλλιεργητές θα μπορούν πλέον να επιλέγουν το σύστημα ομαδικής πιστοποίησης, το οποίο θα μειώσει το κόστος της

πιστοποίησης και θα διευκολύνει την ένταξή τους στο σύστημα βιολογικής παραγωγής.

Θα δημιουργηθούν επίσης νέες ευκαιρίες χάρη στη δημιουργία μιας νέας αγοράς βιολογικών σπόρων προς σπορά και άλλου φυτικού αναπαραγωγικού υλικού με υψηλό επίπεδο γενετικής βιοποικιλότητας. Ως αποτέλεσμα, θα βελτιωθεί η βιοποικιλότητα και η βιωσιμότητα των καλλιεργειών και θα ενισχυθεί η καινοτομία. Η ανθεκτικότητα σε επιβλαβείς οργανισμούς και ασθένειες θα βελτιωθεί, ενώ θα δοθεί έμφαση στην καλύτερη προσαρμογή στις τοπικές συνθήκες.

Οι νέοι αυτοί κανόνες θα συνεπάγονται περισσότερους ελέγχους και περισσότερη γραφειοκρατία για τους παραγωγούς βιολογικών προϊόντων και τους οργανισμούς πιστοποίησης;

Όχι. Αντιθέτως, οι νέοι κανόνες επιτυγχάνουν ισορροπία μεταξύ της ανάγκης διεξαγωγής ελέγχων για τη διασφάλιση της εμπιστοσύνης των καταναλωτών στον τομέα και των επιβαρύνσεων που αυτό συνεπάγεται για τους αγρότες και τις αρμόδιες αρχές. Οι έλεγχοι διενεργούνται σε επίπεδο κράτους μέλους και είναι αιφνιδιαστικοί, γεγονός που διασφαλίζει την αποτελεσματικότητά τους. Η συνήθης διαδικασία είναι η διεξαγωγή ετήσιων ελέγχων, αλλά οι νέοι κανόνες αναγνωρίζουν ότι αυτό δεν είναι πάντοτε απαραίτητο για τους καθιερωμένους παραγωγούς βιολογικών προϊόντων. Για τους παραγωγούς με καθαρό μητρώο μετά από τρία διαδοχικά έτη ετήσιων ελέγχων, οι εθνικές αρχές θα μπορούν να αποφασίσουν να τους ελέγχουν μόνο μία φορά ανά διετία. Αυτή η δυνατότητα θα περιορίσει τη γραφειοκρατία τόσο για τους γεωργούς όσο και για τις εθνικές διοικήσεις.

Επιτρέπεται η χρήση φυτοφαρμάκων στα βιολογικά τρόφιμα;

Οι κανόνες για τη βιολογική παραγωγή είναι πολύ σαφείς: οι πιστοποιημένοι παραγωγοί δεν επιτρέπεται σε καμία περίπτωση να χρησιμοποιούν μη εγκεκριμένες ουσίες, όπως φυτοφάρμακα, στις καλλιέργειές τους. Αυτό ίσχυε ανέκαθεν και δεν αλλάζει με τους νέους κανόνες.

Με τους νέους κανόνες θεσπίζονται τα προφυλακτικά μέτρα που πρέπει να λαμβάνουν οι επιχειρήσεις για να περιορίσουν τον κίνδυνο τυχαίας «μόλυνσης» από φυτοφάρμακα που χρησιμοποιούνται σε συμβατικές καλλιέργειες δίπλα στις βιολογικές. Οι εθνικές αρχές είναι επιφορτισμένες με τον έλεγχο των μέτρων αυτών. Οι καταναλωτές θα πρέπει να μπορούν να είναι απολύτως βέβαιοι ότι δεν χρησιμοποιούνται ενεργά φυτοφάρμακα στην παραγωγή των προϊόντων που φέρουν το λογότυπο της ΕΕ για τα βιολογικά προϊόντα και ότι έχουν ληφθεί όλες οι δυνατές προφυλάξεις για τη μείωση του μικρού κινδύνου τυχαίας παρουσίας φυτοφαρμάκων.

Σε περιπτώσεις στις οποίες υπάρχουν καταγγελίες για την παρουσία φυτοφαρμάκων σε βιολογικά προϊόντα, οι εθνικές αρχές υποχρεούνται να διενεργούν σχετική έρευνα. Ωστόσο, για να οδηγήσουν στην έναρξη επίσημης έρευνας, οι εν λόγω καταγγελίες θα πρέπει να τεκμηριώνονται σαφώς. Στο πλαίσιο της έρευνας θα πρέπει να προσδιορίζονται η πηγή και η αιτία της παρουσίας των εν λόγω ουσιών και να χρησιμοποιούνται όλες οι κατάλληλες μέθοδοι για να εξαιρεθεί κάθε υπόνοια χωρίς περιττές καθυστερήσεις.

Η Επιτροπή θα αξιολογήσει την κατάσταση εντός τεσσάρων ετών από την ημερομηνία εφαρμογής του νέου κανονισμού, ήτοι την 1η Ιανουαρίου 2021. Στο πλαίσιο της αξιολόγησης θα πραγματοποιηθεί ολοκληρωμένη ανάλυση των εθνικών κανόνων και πρακτικών που αφορούν τα όρια για τις μη εγκεκριμένες ουσίες και θα αξιολογηθούν οι μελλοντικές ενέργειες σχετικά με το θέμα.

Τι συνεπάγονται οι νέοι κανόνες για τα εισαγόμενα βιολογικά προϊόντα;

Ο νέος κανονισμός δεν καλύπτει μόνο τα βιολογικά προϊόντα της ΕΕ, αλλά και τα προϊόντα που εισάγονται στην ΕΕ από άλλες χώρες.

Όσον αφορά τους αναγνωρισμένους φορείς ελέγχου, οι νέοι κανόνες θα είναι οι ίδιοι για τους παραγωγούς της ΕΕ και τους παραγωγούς τρίτων χωρών που επιθυμούν να πωλήσουν τα προϊόντα τους στην ενιαία αγορά της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Αντί να παράγουν τα προϊόντα τους σύμφωνα με πρότυπα που θεωρούνται ισοδύναμα με τους κανόνες της ΕΕ, οι παραγωγοί τρίτων χωρών θα υπόκεινται πλέον στους ίδιους κανόνες με εκείνους που ισχύουν για τους παραγωγούς της ΕΕ. Ουσιαστικά πρόκειται για μετάβαση από την αρχή της ισοδυναμίας στην αρχή της συμμόρφωσης. Με τον τρόπο αυτό, αφενός εξασφαλίζονται ισότιμοι όροι ανταγωνισμού για όλους τους παραγωγούς, οι οποίοι μπορούν να είναι σίγουροι ότι όλοι υποχρεούνται να συμμορφώνονται με τα ίδια υψηλά πρότυπα και, αφετέρου, διαβεβαιώνονται οι καταναλωτές ότι τα βιολογικά προϊόντα που πωλούνται στην ΕΕ, είτε έχουν παραχθεί εκεί είτε όχι, πληρούν τα ίδια πρότυπα ποιότητας.

Μέχρι σήμερα, τα εισαγόμενα προϊόντα πιστοποιούνταν σύμφωνα με τους εθνικούς κανόνες ισοδύναμων τρίτων χωρών ή σύμφωνα με κάποιες από τις περίπου 60 διαφορετικές δέσμες κανόνων που έχουν θεσπιστεί από φορείς ελέγχου και αναγνωρίζονται από την ΕΕ ως ισοδύναμοι με τους δικούς της κανόνες για τη βιολογική παραγωγή. Για παράδειγμα, ορισμένοι φορείς ελέγχου επέτρεπαν τη χρήση ορισμένων προϊόντων φυτοπροστασίας τα οποία δεν χρησιμοποιούνται στην ΕΕ (σε περιπτώσεις, για παράδειγμα, που χρησιμοποιούνται για την καταπολέμηση ασθενειών που δεν υπάρχουν στην Ευρώπη και για τις οποίες, ως εκ τούτου, δεν υπάρχουν ευρωπαϊκοί κανόνες).

Πώς θα επηρεαστούν οι συμφωνίες για τα βιολογικά προϊόντα που έχει συνάψει η ΕΕ με άλλες χώρες;

Η ΕΕ έχει αναγνωρίσει ότι αρκετές χώρες εκτός ΕΕ (οι λεγόμενες τρίτες χώρες) διαθέτουν ισοδύναμους κανόνες και συστήματα ελέγχου στον τομέα της βιολογικής παραγωγής. Ορισμένες τρίτες χώρες, όπως ο Καναδάς, η Ιαπωνία, οι Ηνωμένες Πολιτείες, η Τυνησία, η Νέα Ζηλανδία, κ.λπ., έχουν και αυτές αναγνωρίσει την ισοδυναμία της ΕΕ μέσω καθεστώτων ή συμφωνιών ισοδυναμίας, γεγονός που σημαίνει ότι αμφότερα τα μέρη έχουν αναγνωρίσει τους κανόνες και τα συστήματα ελέγχου του άλλου μέρους στον τομέα της βιολογικής παραγωγής ως ισοδύναμα με βάση τους αντίστοιχους κανόνες τους. Αυτές οι αναγνωρίσεις παρέχουν στους ευρωπαίους καταναλωτές τη δυνατότητα να επιλέγουν από ένα ευρύ φάσμα βιολογικών προϊόντων, προσφέροντας ταυτόχρονα εξαγωγικές ευκαιρίες για τους παραγωγούς της ΕΕ.

Οι νέες διατάξεις θα πρέπει να ενσωματωθούν στα ισχύοντα καθεστώτα ή τις συμφωνίες που έχουν συναφθεί, στις περιπτώσεις που κρίνεται σκόπιμο, εντός ευλόγου χρονικού διαστήματος.

Η υφιστάμενη αναγνώριση της ισοδυναμίας τρίτων χωρών που βρίσκονται επί του παρόντος εκτός του πεδίου εφαρμογής των αμοιβαίων καθεστώτων ισοδυναμίας θα πρέπει να λάβει τη μορφή αμοιβαίων εμπορικών συμφωνιών, ούτως ώστε να διασφαλιστεί ένα αρτιότερο νομικό πλαίσιο για τους φορείς εκμετάλλευσης. Η μεταβατική περίοδος διάρκειας 5 ετών διασφαλίζει ότι τόσο η ΕΕ όσο και οι εταίροι της θα έχουν τον χρόνο να διαπραγματευτούν τους όρους μιας αμοιβαία επωφελούς συμφωνίας.

Τι συνεπάγονται οι νέοι κανόνες για τη βιολογική παραγωγή σε θερμοκήπια;

Το να λαμβάνουν τα φυτά τα θρεπτικά συστατικά τους πρωτίστως μέσω του εδαφικού οικοσυστήματος είναι μία από τις κυριότερες απαιτήσεις της βιολογικής παραγωγής. Ο νέος κανονισμός επιβεβαιώνει τη σχέση με το έδαφος ως βασική αρχή, και, ως εκ τούτου, η χρήση «κλινών καλλιέργειας» δεν θεωρείται συμβατή με τις ευρύτερες αρχές της βιολογικής παραγωγής.

Ωστόσο, ο νέος κανονισμός θα επιτρέπει στους παραγωγούς στα κράτη μέλη στα οποία επιτρέπεται ήδη η εν λόγω πρακτική για τη βιολογική γεωργία να συνεχίσουν να χρησιμοποιούν θερμοκήπια για περιορισμένο χρονικό διάστημα 10 ετών. Η Επιτροπή θα υποβάλει έκθεση σχετικά με τη χρήση κλινών καλλιέργειας σε θερμοκήπια 5 έτη μετά την ημερομηνία εφαρμογής του νέου κανονισμού, η οποία μπορεί να συνοδεύεται, εάν κριθεί σκόπιμο, από νομοθετική πρόταση.

Οι κανόνες θα εφαρμόζονται σε όλα τα βιολογικά προϊόντα, συμπεριλαμβανομένων και των μεταποιημένων προϊόντων;

Ο νέος κανονισμός για τη βιολογική παραγωγή θα εφαρμόζεται στα ζώντα και μη μεταποιημένα γεωργικά προϊόντα, συμπεριλαμβανομένων των σπόρων για σπορά και άλλου φυτικού αναπαραγωγικού υλικού, καθώς και στα μεταποιημένα γεωργικά προϊόντα που χρησιμοποιούνται ως τρόφιμα και ζωοτροφές. Τα μεταποιημένα προϊόντα μπορούν να επισημαίνονται ως βιολογικά μόνον εάν τουλάχιστον το 95 % των συστατικών γεωργικής προέλευσης είναι βιολογικά.

MEMO/17/4686

Αρμόδιοι επικοινωνίας:

[Daniel ROSARIO](#) (+ 32 2 295 61 85)

[Clemence ROBIN](#) (+32 2 29 52509)

Ερωτήσεις του κοινού: [Europe Direct](#) τηλεφωνικά [00 800 67 89 10 11](#) ή με [ηλεκτρονικό μήνυμα](#)